

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija

Zemkopības ministrijas darbības rezultāti 2025. gadā un prioritātes turpmākajam periodam

Informācija sagatavota, pamatojoties uz Likuma par budžetu un finanšu vadību 28.¹ panta otro daļu, lai sniegtu attiecīgajām Saeimas komisijām informāciju par darbības mērķiem un rezultātiem, iepriekšējā gada budžeta izpildi, sasniegtajiem rezultātiem atbilstoši izlietotajiem resursiem un ieguvumu sabiedrībai un ietekmi uz nozaru politiku turpmāko finansēšanu vidējā termiņā.

2026. gada 30. aprīlis

Zemkopības ministrija

I sadaļa

Vispārīgā informācija

Zemkopības ministrija

ZM ieguldījums tautsaimniecībā (2025)

13 – 15 %

no IKP
(kopā ar pārtikas
rūpniecību un
kokrūpniecību)

55 – 60 %

no Latvijas preču
eksporta

Galvenās nozares

Pārtika

Kokrūpniecība

Zivju pārstrāde

Aizsargāta
sabiedrības veselība
un mazināti riski

Ekonomiskā izaugsme
un nodarbinātība,
iedzīvotāju labklājība

Kvalificēts
darbaspēks un
specifiskas
zināšanas

Dabas resursu pieejamība
pašreizējām un nākamajām
paaudzēm

Ilgtermiņa valsts
attīstība

Zemkopības ministrija

ZM padotības iestādes un kapitālsabiedrības

Lauku atbalsta dienests

Pārtikas un veterinārais dienests

Valsts augu aizsardzības dienests

Valsts meža dienests

Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra

Latvijas
Biozinātņu un tehnoloģiju
universitāte

BIOR

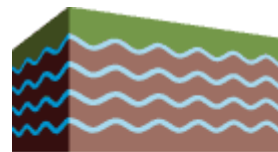
LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

SILAVA

LATVIJAS VALSTS MEŽI
KOKSNE • STĀDI • ATPŪTA

ZMNĪ
ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS
NEKUSTAMIE ĪPAŠUMI

altum
Attīstības finanšu institūcija

Zemkopības ministrija

ZM kopējie izdevumi (milj.EUR) un izdevumu izmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)

887,6 milj. EUR

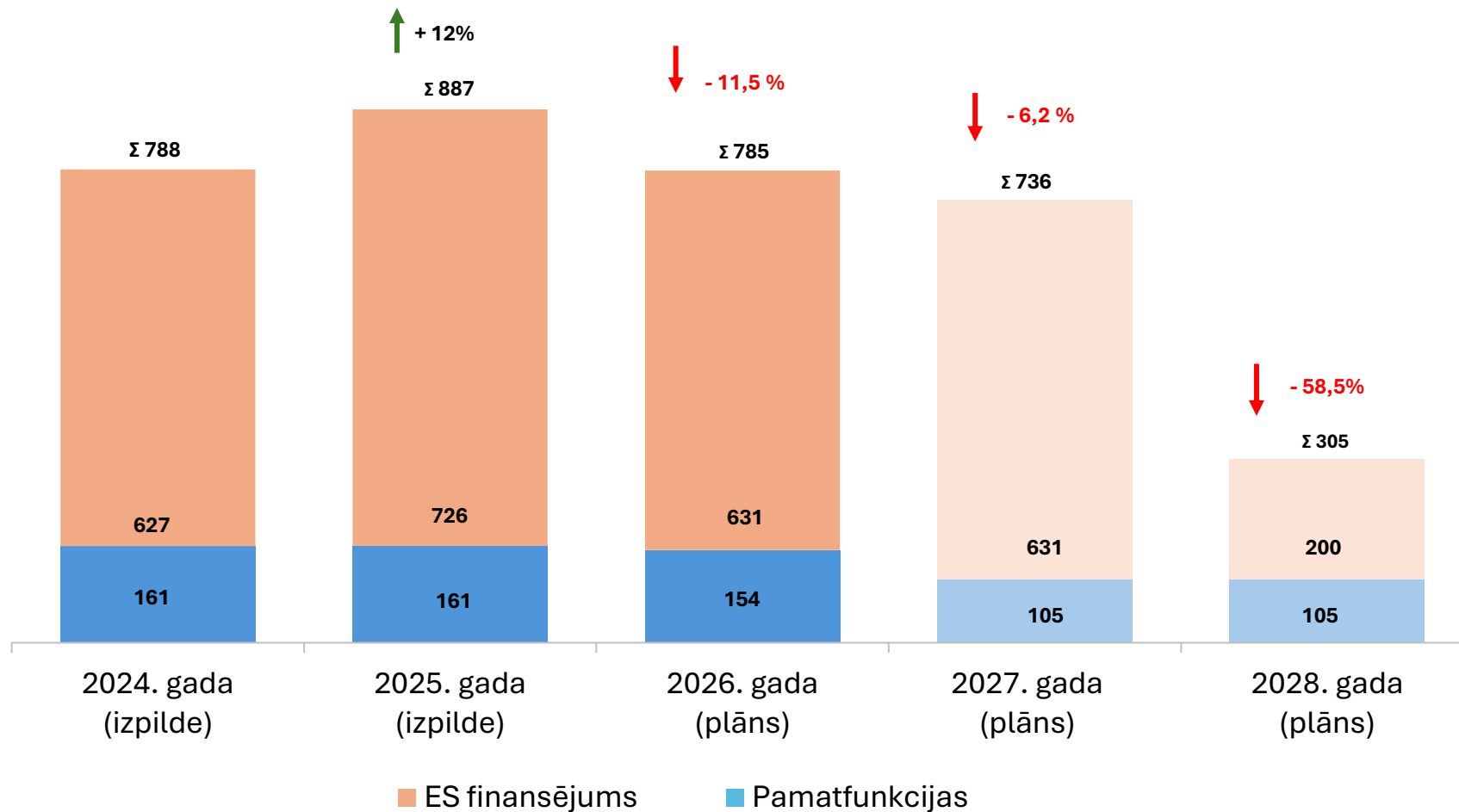

18,15% valsts
pamatfunkcijas

81,85 % ES finansējums

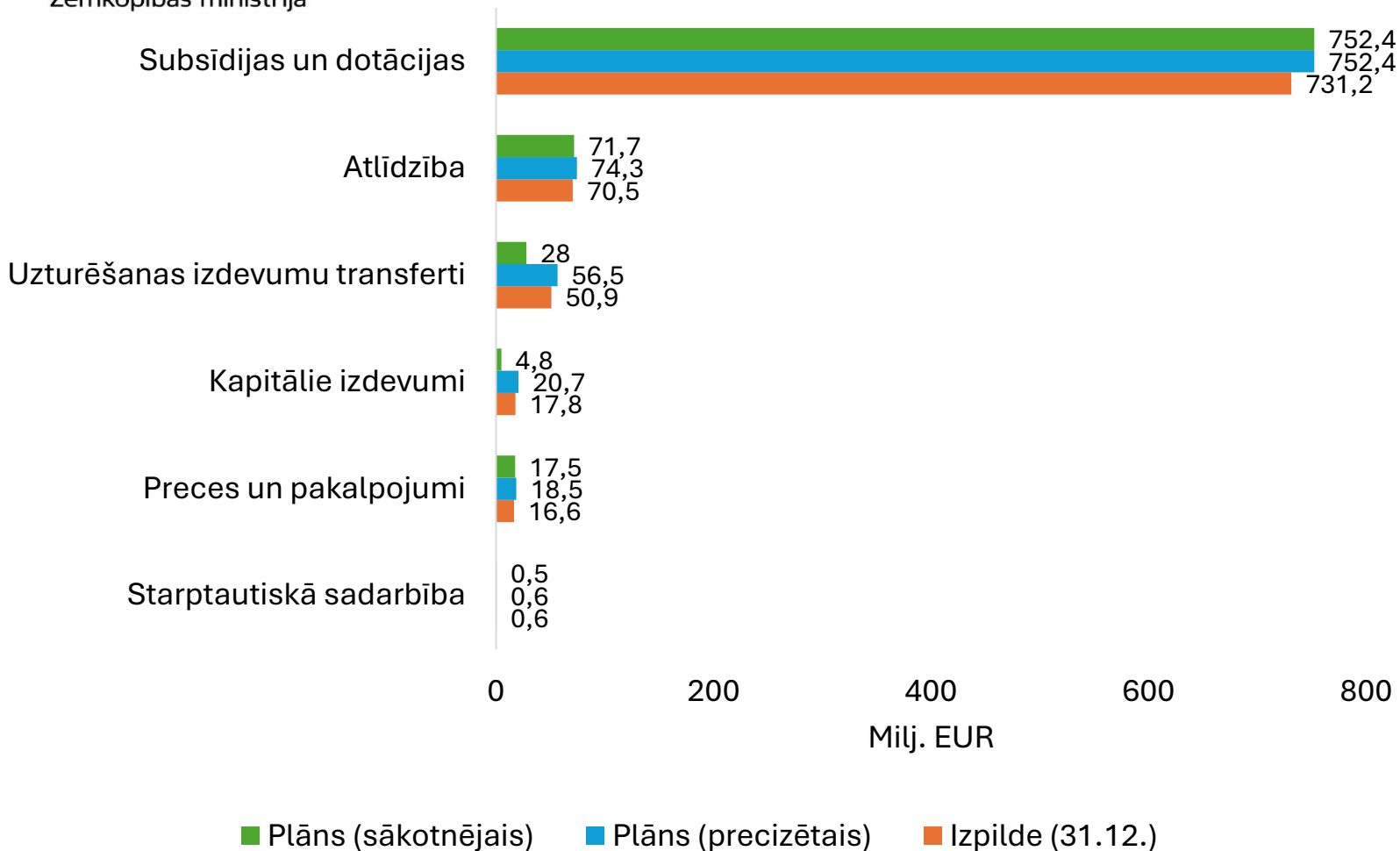
ES finansējums veido
lielāko atbalsta daļu
nozares attīstībai

2025. gada budžeta izpilde ekonomisko kodu sadalījumā

Zemkopības ministrija

Kopējie rādītāji

Izpilde

887,6

milj. EUR

Plāns

932,0

milj. EUR

Izpildes līmenis

95 %

Izdevumu struktūra pēc izpildes

Subsīdijas un dotācijas

82 %

Atlīdzība

8 %

Uzturēšanas izdevumu transferti

6 %

Pārējie (preces un pakalpojumi, kapitālie izdevumi, starptautiskā sadarbība)

4 %

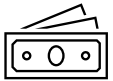

Nozīmīgākie paveiktie darbi

Zemkopības ministrija

Ieviesta **samazināta 12 % PVN likme** pamata pārtikas produktiem (pilotprojekts pārtikas pieejamības veicināšanai)

Lauku attīstībai rezervēti 377,1 milj. EUR, no kuriem **izmaksāti** 186,7 milj. EUR un pilnīgi **īstenoti** 15 424 projekti, kā arī izmaksāts atbalsts vides un klimata mērķu sasniegšanai

ES tiešo maksājumu īstenošanai nodrošināta 80% apguve no pieejamā ES finansējuma 339,7 milj. EUR. Izmaksas turpinās līdz 2026. gada 30. jūnijam

Sniegts atbalsts lauksaimniekiem, tostarp par nelabvēlīgu laikapstākļu radītajiem zaudējumiem un EK ārkārtas finansējums 3,47 milj. EUR apmērā

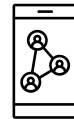
Attīstīta zivsaimniecība, rezervēti 70,7 milj. EUR (apstiprināti projekti 2025. gadā, tiks izmaksāts no ES fondiem pēc projektu pabeigšanas), izmaksāti 44,4 milj. EUR un īstenoti 605 projekti. 106 Zivju fonda projekti Latvijas ūdeņu un zivju resursu saglabāšanai

Veicināts **pārtikas produktu eksports**, paplašinot sadarbību ar trešo valstu tirgiem (pārtikas produktu eksports 2025. gadā pieaudzis par ~ 4-6 %, salīdzinot ar 2024. gadu)

Uzsākta skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveide, izveidota Skolēnu ēdināšanas padome un īstenota programma «Piens un augļi skolai», nodrošinot veselīga uztura pieejamību vairāk nekā 260 tūkst. bērniem

Sekmēta veterināro zāļu aprites uzraudzības digitalizācija (pilnveidota veterināro zāļu reģistra informācijas sistēma VEZIR un izstrādāta veterinārās veselības elektroniskās informācijas sistēma eVET)

Stiprināta Latvijas loma ES līmenī, aizstāvot Kopējās lauksaimniecības un zivsaimniecības politikas saglabāšanu nākamajos periodos, kā atsevišķu politiku, izlīdzināti tiešmaksājumi un ES institūciju birokrātiskā sloga mazināšana

Sagatavoti normatīvie akti politikas ieviešanai un pilnveidei resora kompetencē (grozījumi esošajos normatīvajos aktos – 136; jauni normatīvie akti – 26)

ZM saņēmusi **ISO 9001 un ISO 27001 sertifikātus**, apliecinot kvalitātes un informācijas drošības standartu izpildi

Zemkopības ministrija

II sadaļa

Informācija par politikas un darbības jomām

Zemkopības ministrija

ZM darbības virzienu (politikas) mērķi, ieguvumi sabiedrībai un budžeta izdevumi 2025. gadā

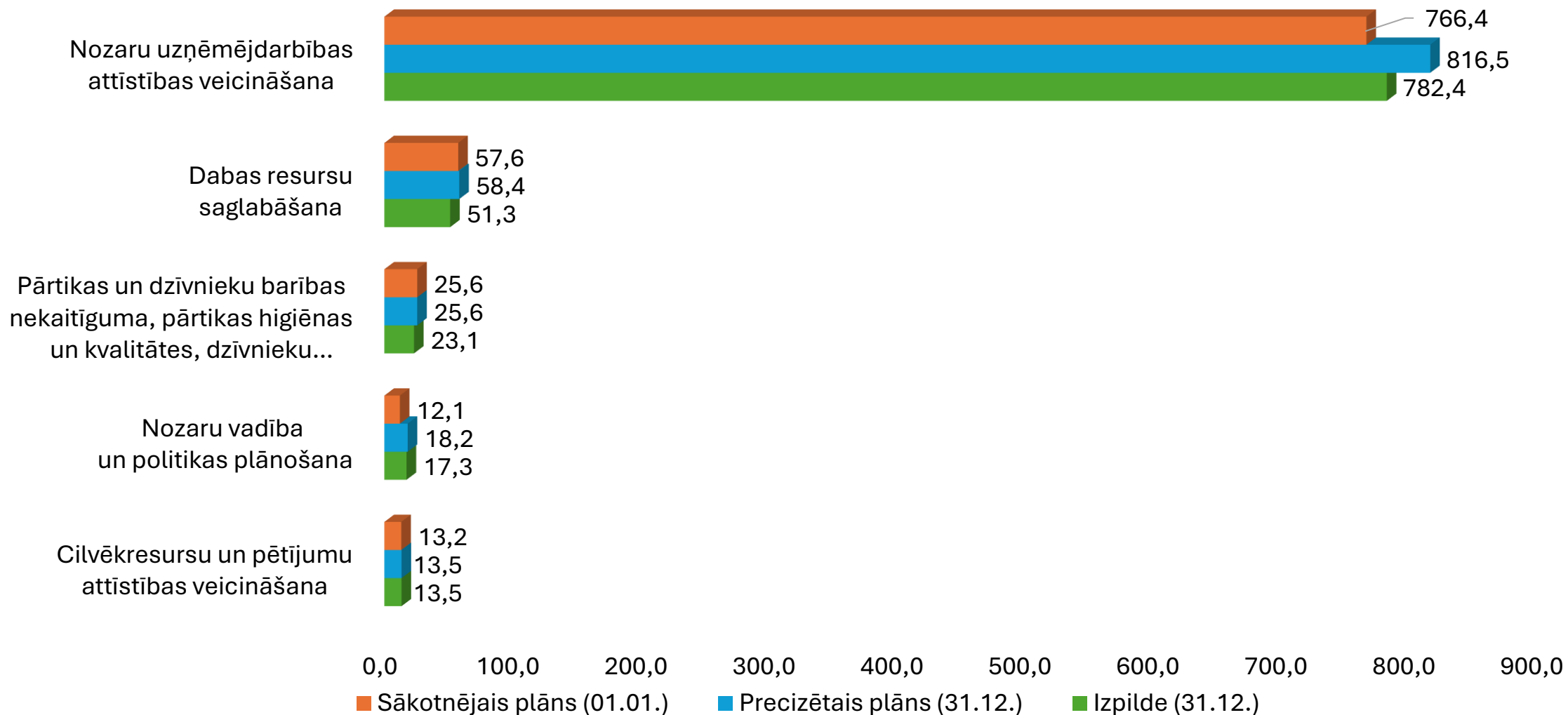
Kopējais finansējums 2025. gadā bija **887,6 milj. EUR**

Darbības virziens (politika)	Mērķis	Ieguvumi sabiedrībai	Budžeta izdevumi 2025. gadā
Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana	Veicināt nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas un dzīvnieku barības apriti, drošu veterināro zāļu apriti un augstu dzīvnieku veselības un labturības līmeni	<ul style="list-style-type: none">Nodrošināts pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīgumsAizsargāta sabiedrības un dzīvnieku veselība un mazināti riskiAtvieglota dzīvnieku un produktu pārvietošana un starptautiskā tirdzniecība	23,1 milj. EUR
Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana	Sekmēt ilgtermiņā konkurētspējīgas – ekonomiski efektīvas un uz tirgu orientētas – uzņēmējdarbības attīstību, ievērojot reģionāli līdzsvarotas attīstības principus	<ul style="list-style-type: none">Ekonomiskā izaugsme un nodarbinātība, iedzīvotāju labklājībaStiprinās vietējā ekonomika un nodarbinātībaPievienotās vērtības radīšana, palielinās valsts ieņēmumi	782,4 milj. EUR
Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana	Sekmēt iedzīvotāju spēju, prasmju un zināšanu attīstību, tā radot plašākas iespējas ienākumu gūšanai un nodarbinātībai laukos	<ul style="list-style-type: none">Kvalificēts darbaspēks un specifiskas zināšana.Nodrošināta zināšanu pārnese un konsultāciju pakalpojumi fiziskām un juridiskām personām lauku teritorijā	13,5 milj. EUR
Dabas resursu saglabāšana	Nodrošināt dabas resursu gudru izmantošanu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu atbilstoši Zaļā kursa mērķiem	<ul style="list-style-type: none">Dabas resursu pieejamība pašreizējām un nākamajām paaudzēmMazināta klimata pārmaiņu ietekme	51,3 milj. EUR
Nozaru vadība un politikas plānošana	Efektīvi un kvalitatīvi nodrošināta ZM darbība un īstenošana	<ul style="list-style-type: none">Stiprināta valsts spēja iedzīvotājiem nodrošināt pārtikas pieejamību	17,3 milj. EUR

Zemkopības ministrija

ZM kopējais izdevumu plāns pa darbības virzieniem (politikas), izpilde 2025. gadā (milj. EUR)

Zemkopības ministrija

Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana

Galvenie fakti

23,1 milj. EUR

kopējais finansējums

80%

Valsts pamatfunkcijas

20%

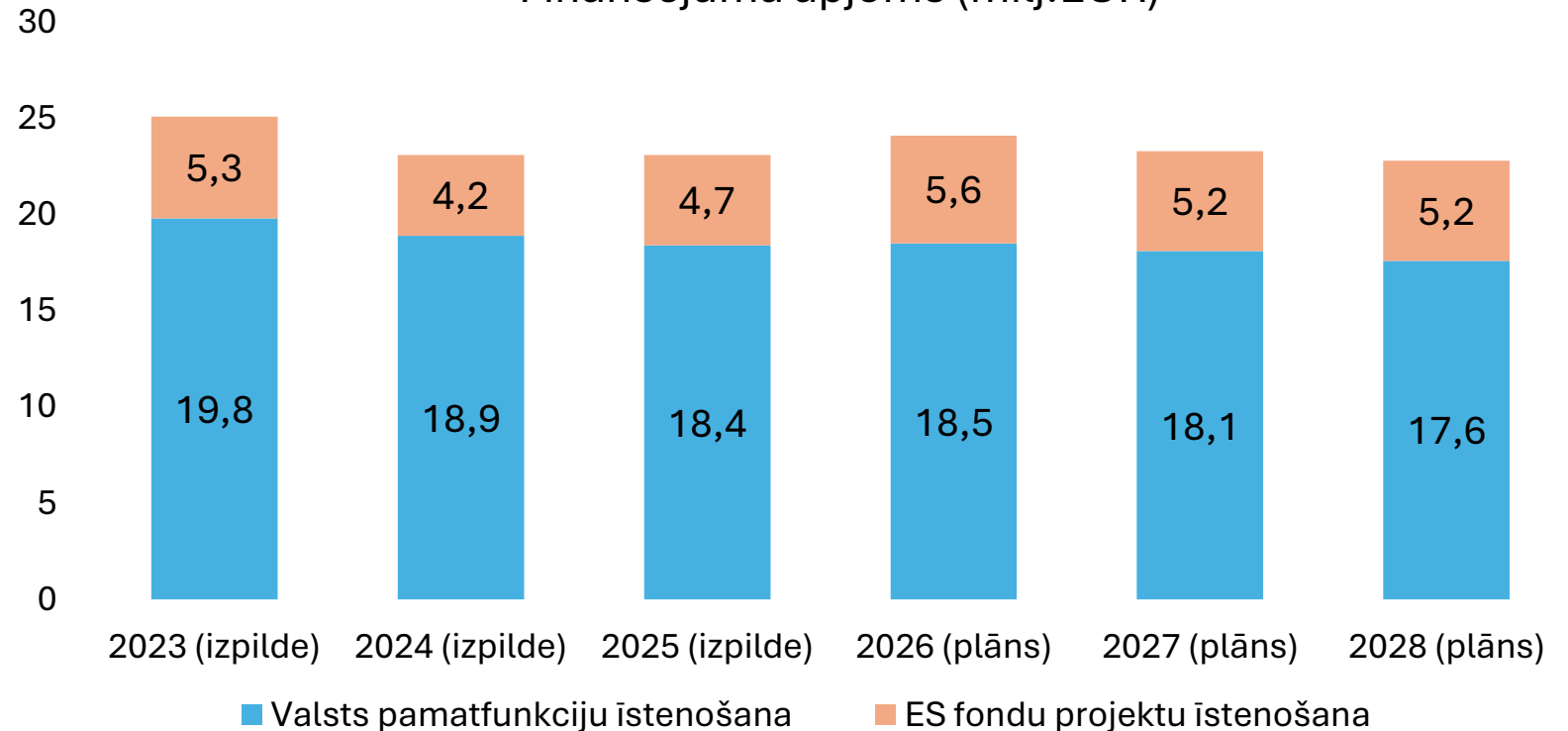
ES fondu līdzfinansējums

Ilgtermiņa ieguvums

Aizsargāta sabiedrības veselība un mazināti riski.

Finansējuma apjoms (milj.EUR)

Zemkopības ministrija

Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana (turpinājums)

Galvenie fakti

23,1 milj.EUR

Kopējais finansējums

18,4 milj. EUR

Valsts pamatfunkcijas

4,7 milj.EUR

ES fondu līdzfinansējums

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība (2023)	Plānotā vērtība (2025)	Faktiskā vērtība (2025)	Komentāri
Valsts uzraudzības un kontroles programmas (skaits)	32	33	33	Optimizēts funkciju sadalījums starp institūcijām un novērsta rutīnas uzdevumu dublēšana. Operatīva reaģēšana uz pārkāpumiem, deleģējot atsevišķas funkcijas un uzlabojot administratīvā pārkāpuma procesu
Nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā sertificēti produkti (skaits)	870	910	980	Paplašinātas produktu grupas un kvalitātes prasības
Digitālā platforma vienas veselības pamatprincipu ieviešanai (e-pakalpojumi) (skaits)	1	7	7	Digitālā veterinārā e-veselības informācijas sistēma, e-pakalpojumi PVD pakalpojumu portālā, ātrāk un ērtāk saņemt pakalpojumus
Veicināt saglabāt no noteiktām dzīvnieku infekcijas slimībām oficiāli brīvas valsts statusus (slimību skaits)	-	14	14	Mērķēti profilakses, uzraudzības un kontroles pasākumi dzīvnieku infekcijas slimību novēršanai, droša dzīvnieku un produktu aprīte un veicināts eksports citos tirgos

Zemkopības ministrija

Svarīgākās veiktās darbības

- **Efektīvāka un riskos balstīta uzraudzība**
 - **Atvieglots produktu eksports un brīva produktu un dzīvnieku aprīte** citu valstu tirgos, tostarp nodrošināti valsts brīvie statusi 14 dzīvnieku infekcijas slimībām
 - **Izstrādāta digitālā veterinārā e-veselības informācijas sistēma**, lai no 2026. gada nodrošinātu datu uzkrāšanu un apkopošanu par valstī lietotajām zālēm dzīvnieku ārstēšanai un nodrošinātu datu ziņošanu Eiropas Zāļu aģentūrai, kā arī izstrādāts tiesiskais regulējums, nosakot prasības un kārtību datu saņemšanai, apstrādei un ziņošanai
 - Vienlaicīgi **izstrādāti un ieviesti e-pakalpojumi PVD pakalpojumu portālā**, lai nodrošinātu pakalpojumu saņemšanu īsākā termiņā un atvieglotu informācijas aprīti
 - Veikti grozījumi tiesiskajā regulējumā, kas nodrošina, ka dzīvnieku liemeņu klasifikācijas atbilstības novērtēšanu un tirgus cenu paziņošanas atbilstības novērtēšanu **funkcijas var deleģēt privātpersonai**
- **Ātrāka un cilvēkiem pieejamā dzīvnieku labturības uzraudzība** vietējā līmenī. Pašvaldības policija veic mājas (istabas) dzīvnieku labturības prasību kontroli, tādējādi pārkāpumi tiek konstatēti un risināti operatīvāk. PVD tiek piesaistīts tikai sarežģītākos gadījumos, saglabājot efektīvu institucionālo sadarbību. Šāda pieeja uzlabo administratīvā pārkāpuma procesu, **stiprina dzīvnieku aizsardzību un palielina sabiedrības drošību** un uzticēšanos valsts un pašvaldību darbam
 - Stiprināta suņa īpašnieka vai turētāja atbildība un noteikti pasākumi, kas vērsti uz **cilvēka un sabiedrības drošību**. Likvidēts suņa bīstamības izvērtēšanas institūts, kas nerasniedza iepriekš izvirzīto mērķi - pasargāt sabiedrību no suņu uzbrukumiem

Zemkopības ministrija

Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana

Galvenie fakti

782,4 milj. EUR
kopējais finansējums

10%
Valsts pamatfunkcijas

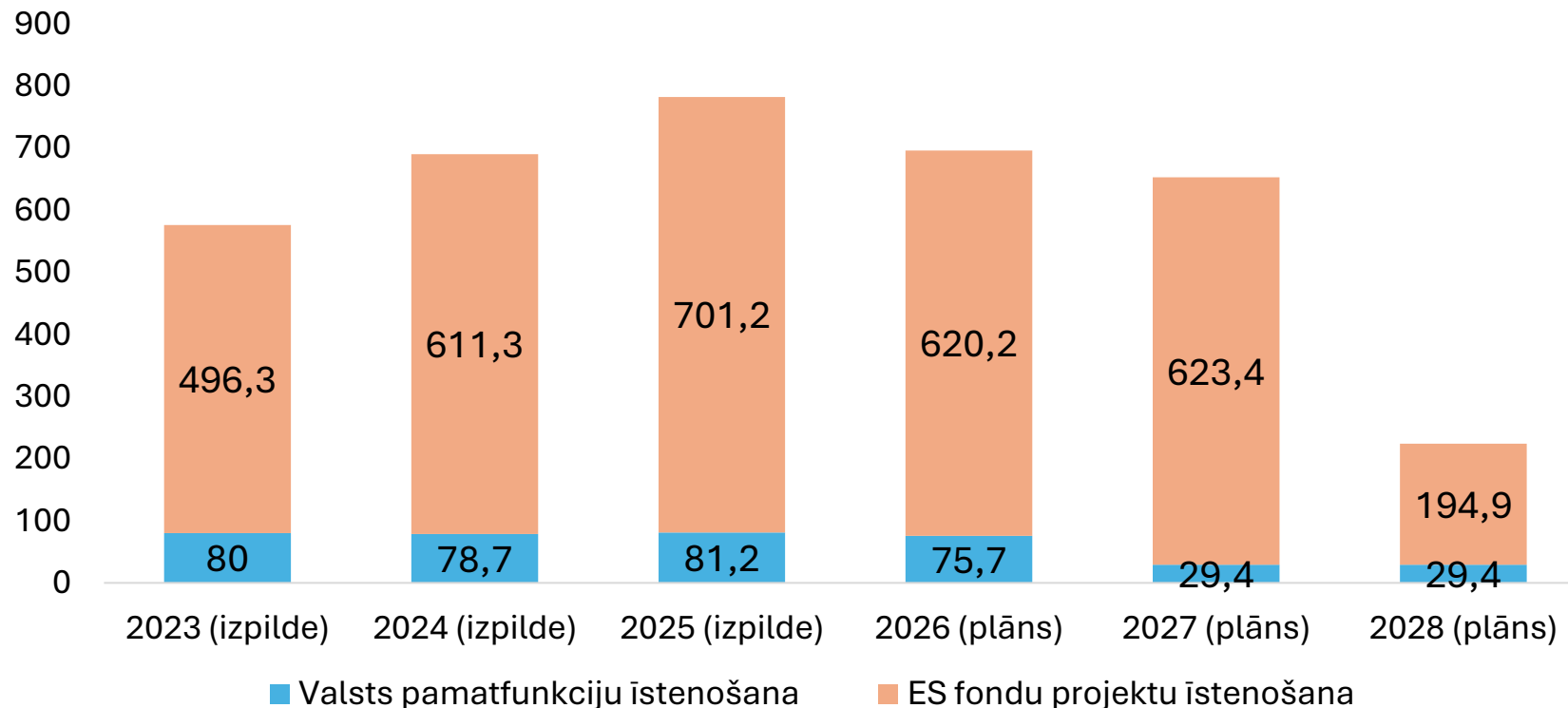

90%
ES fondu līdzfinansējums

Ilgtermiņa ieguvums
Ekonomiskā izaugsme un nodarbinātība, iedzīvotāju labklājība.

Finansējuma apjoms (milj.EUR)

Secinājums: nozaru uzņēmējdarbības attīstība nodrošināta, balstoties uz būtisku ES finansējuma ieguldījumu

Zemkopības ministrija

Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana (turpinājums)

Politikas rādītāji

Galvenie fakti

782,4 milj.EUR

Kopējais finansējums

81,2 milj. EUR

Valsts pamatfunkcijas

701,2 milj.EUR

ES fondu līdzfinansējums

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība (2023)	Plānotā vērtība (2025)	Faktiskā vērtība (2025)	Komentāri
Bruto pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto pārtikas nozarē (tūkst. euro)	34,0	39,8	Būs rudenī	Mērens pieaugums, stabilāks produktu ar augstu pievienoto vērtību īpatsvars. 2025.gada faktiskā vērtība būs zināma rudenī
Bruto pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto lauksaimniecības nozarē (tūkst. euro)	13,6	24,3	Būs rudenī	Pieaugumu veicina investīcijas tehnikā un precīzajā lauksaimniecībā, saimniecību strukturālās pārmaiņas. 2025.gada faktiskā vērtība būs zināma rudenī
Nozares (lauksaimniecības, pārtikas, zivju nozares) eksporta īpatsvars kopējā nozaru ārējās tirdzniecības apjomā (%)	23,7	21	23	Saglabā relatīvu noturību, konkurētspējīgs ražīgums
Meža nozares eksporta īpatsvars kopējā nozaru ārējās tirdzniecības apjomā (%)	16	19	17	Augstas izmaksas, pieaug pārstrādes īpatsvars

Zemkopības ministrija

Svarīgākās veiktās darbības

Ar **KLP SP atbalstu** stiprināta lauku saimniecību konkurētspēja, t.sk. mazo saimniecību un jauno lauksaimnieku, veicināta pievienotās vērtības radīšana, ieviests jauns atbalsts – sadarbība īso piegāžu ķēžu veicināšanai- vietējās pārtikas noieta veicināšanai – **atbalstīti 1100 projekti par 38,5 milj. EUR**

Īstenoti KLP SP platību un dzīvnieku atkarīgie vides un klimata pasākumi ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšanai 2025. finanšu gadā izmaksāti **145,2 milj. EUR**, tostarp ekoshēmām 92,5 milj. EUR un agrovidei 52,7 milj. EUR (t.sk. bioloģiskai lauksaimniecībai 33 milj. EUR, 63%)

Papildus valsts atbalsts 2025.gadā

59,2 milj. EUR,
milj. EUR

Papildus valsts atbalsta ietvaros:

Veicināta **pārtikas ražošana un ražotāju ekonomiskā dzīvotspēja**, stiprināta **vietējā ražošana, produkcijas atpazīstamība un eksports**, samazinot atkarību no importa (nodrošināta pārtikas ražotāju dalība starptautiskās izstādēs)

Veicināta **lauksaimniecības konkurētspēja, ilgtspēja un pielāgošanās** klimata un ģeopolitiskajām pārmaiņām (atbalstu kredītprocentu dzēšanai saņēmuši 2300 pretendenti)

Sniegts **ieguldījums saimniecību izturētspējā** (apdrošināšanas polises 1846 saimniecībām, apdrošināti ap 50% no graudu platībām, ap 30% dzīvnieku)

Sekmēta **kvalitatīvu un produktīvu dzīvnieku audzēšana**, nodrošinot vietējo šķirņu dzīvnieku izmantošanu (atbalstītas virs 3000 saimniecības)

Nodrošināta zinātniski pamatota **argumentācija vides un klimata pārmaiņu jautājumu risināšanai** (44 pētījumi)

Veicināta bērnu **veselīgu uztura ieradumu attīstība**

Pārtika un dzīvnieku veselība

Nozaru uzņēmējdarbība

Cilvēkresursi un pētījumi

Dabas resursi

Nozaru vadība

Zemkopības ministrija

Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana

Galvenie fakti

13,5 milj. EUR

kopējais finansējums

100%

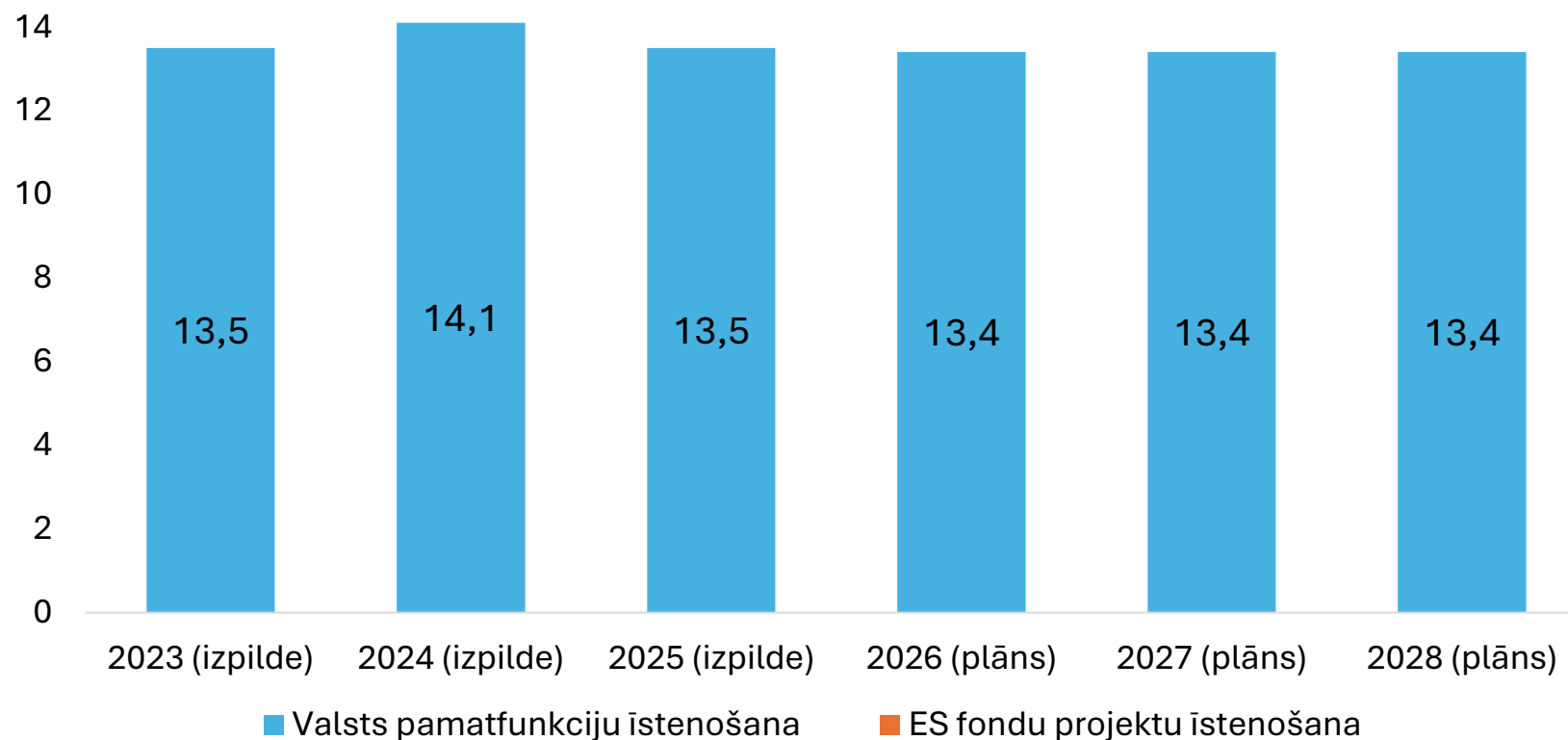
Valsts pamatfunkcijas

Ilgtermiņa ieguvums

Kvalificēts darbaspēks un specifiskas zināšanas.

Finansējuma apjoms (milj.EUR)

Secinājums: stabils finansējuma līmenis nodrošina nepārtrauktu cilvēkresursu un pētījumu attīstību

Zemkopības ministrija

Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana (turpinājums)

Galvenie fakti

13,5 milj.EUR

Kopējais finansējums
Valsts pamatfunkcijas

Politikas rādītāji

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība (2023)	Plānotā vērtība (2025)	Faktiskā vērtība (2025)	Komentāri
Valsts budžeta finansētas studiju vietas Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē pamatstudijās, maģistratūrā un doktorantūrā (skaits)	2 388	2 600	2 560	Pieejamas valsts budžeta studiju vietas īpaši svarīgas demogrāfiskā krituma dēļ. Darba tirgus pieprasījums nemazinās līdz ar jauniešu skaitu. Nepieciešams kvalificēts darba spēks
Valsts budžeta finansētas mācību vietas Bulduru Tehnikumā un Malnavas koledžā kopā (skaits) ¹	354	429	429	2025.gadā LBTU Malnavas koledžā lauksaimniecības studiju virzienā budžeta vietu skaits tika samazināts par 5, tās pārdalot jaunai programmai "Kokapstrādes tehnoloģijas". Ņemot vērā nozares nozīmi, nākotnē plānots atjaunot vietu skaitu lauksaimniecībā un vienlaikus palielināt budžeta vietas jaunajās programmās

Zemkopības ministrija

Svarīgākās veiktās darbības

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē, kā vienā no četrām zinātnes universitātēm, veiksmīgi **īstenots Institucionālā finansēšanas modeļa izmēģinājumprojekta pirmais posms**, pārejot uz institucionālu rezultātos balstītu finansēšanas sistēmu.

Noslēdzās **Valsts pētījumu programma**, kuras ietvaros īstenoti divi nozīmīgi pētniecības projekti «Ilgspējīga lauksaimniecības, tostarp zivsaimniecības, resursu izmantošana nekaitīgas, kvalitatīvas un veselīgas pārtikas ražošanai Latvijā» un «Inovātīva meža apsaimniekošana un jauni meža pakalpojumi, produkti un tehnoloģijas Latvijas izaugsmei».

LBTU Malnavas koledžā īstenoti **mērķtiecīgi pasākumi** izglītības kvalitātes un studējošo piesaistes stiprināšanai. Veikta **resursu pārdale**, attīstot jaunas, darba tirgus vajadzībām atbilstošas studiju programmas. Jauna programma **“Kokapstrādes tehnoloģijas”** LBTU Malnavas koledžā

Abos izglītības līmeņos (profesionālā izglītība un 1.līmeņa profesionālā augstākā) aktīvi **īstenoti mārketinga pasākumi, attīstīta sadarbība** ar nozari un darba devējiem, kā arī **pilnveidots studiju programmu saturs**.

Koordinēta ministrijas **dalība starptautiskajos projektos**, veicinot kompetenču attīstību, pieredzes apmaiņu un zinātniskās kapacitātes stiprināšanu.

Dabas resursu saglabāšana

Zemkopības ministrija

Galvenie fakti

51,3 milj. EUR
kopējais finansējums

75%
Valsts pamatfunkcijas

25%
ES fondu līdzfinansējums

Ilgtermiņa ieguvums

Dabas resursu pieejamība pašreizējām un nākamajām paaudzēm.

60

Finansējuma apjoms (milj.EUR)

50

40

30

20

10

0

2023 (izpilde)

2024 (izpilde)

2025 (izpilde)

2026 (plāns)

2027 (plāns)

2028 (plāns)

40,7

39,4

38,5

36,1

35,9

36

8,9

12,8

4

0,3

0,1

2,1

■ Valsts pamatfunkciju īstenošana

■ ES fondu projektu īstenošana

Zemkopības ministrija

Politikas rādītāji

Dabas resursu saglabāšana (turpinājums)

Galvenie fakti

51,3 milj.EUR

Kopējais finansējums

38,5 milj. EUR

Valsts pamatfunkcijas

12,8 milj.EUR

ES fondu līdzfinansējums

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība (2023)	Plānotā vērtība (2025)	Faktiskā vērtība (2025)	Komentāri
Publiski pieejamo iekšējo ūdeņu zivju resursu papildinājums ar zivju kāpuriem, mazuļiem un smoltiem, tai skaitā nēģu kāpuriem (milj.gab.)	15,5	18,0	12,4	Neizpilde, to ietekmēja ārēji apstākļi neparedzēti epidemioloģiski apstākļi (vīrusa slimības uzliesmojums) un hidrometeoroloģiskie apstākļi, kā ietekmē bojā gāja 21 401 gab. divgadīgo lašu smolti un 5 619 754 gab. nēģu kāpuri
Augošu koku krāja (pēc nacionālās meža definīcijas) (milj. m ³)	680,2	611	677	Nav būtiskas izmaiņas pret iepriekšējo periodu, atšķirības ir kumulatīva mizgraužu bojāto koku novākšanas ietekme
Saimniecību īpatsvars, kuras audzē kultūraugus atbilstoši integrētās audzēšanas vadlīnijām (%) ¹	60,2	90	70	Saimniecību skaits, kurās kultūraugu audzēšana notiek saskaņā ar vadlīnijām integrētai audzēšanai, gadu no gada pieaug, taču ne tik strauji, kā plānots
Platību, kurā piecu gadu periodā notikusi augsnes agroķīmiskā izpēte, īpatsvars no lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) kopplatības (%) ¹	10,6	8,7	10,4	Uzlabo augsnes ilgtspējīgu apsaimniekošanu un mēslošanas precizitāti, samazinot izmaksas, vides piesārņojumu un palielinot lauksaimniecības ražīgumu

Zemkopības ministrija

Svarīgākās veiktās darbības

Zivsaimniecības politikas īstenošanai nodrošināti 1 milj. EUR. Rezultāti – zivju resursu mākslīgās atražošanas plāna īstenošanai ielaisti **3,99 milj. gab. zivju mazuļi**. Sagatavotas **61** zinātniskās rekomendācijas, atzinumi, novērtējumi zivju resursu pārvaldībai, kā arī **70** atzinumi, rekomendācijas un pārskati zivju resursu papildināšanai. Ar Zivju fonda atbalstu īstenoti **106** projekti

Nodrošināts **meža ieaudzēšanas un jaunaudzū kopšanas atbalsts 19 tūkst. ha**. Kāpināts oglekļa piesaistes pieaugums un noturība pret dabisko traucējumu negatīvo ietekmi

Ekspluatācijā pieņemti **septiņi** polderu aizsargdambji ar kopējo garumu **28.267 km** un kopējo platību **6450,78 ha**. Tie pasargā **3532** iedzīvotājus no aplūšanas

Nodrošināta **ugunsbīstamības mazināšana** (lielu meža ugunsgrēku notikšanas varbūtības). **Ieguldījumi ugunsnovērošanas infrastruktūrā** (prevencija). **Mazināts risks** meža īpašniekiem un sabiedrībai kopumā

Veicot augsnes agroķīmisko izpēti **veicināta sabalansēta mēslojuma izmantošana un augsnes auglības nodrošināšana**

Vairāk kā 24 tūkst. ha platībā 125 saimniecības ir uzsākušas darbību Bioloģiskas lauksaimniecības sistēmā. **Bioloģiskās lauksaimniecības platības īpatsvars sasniedzis 16,6% (328 tūkst.ha)** no apsaimniekotās LIZ

Atjaunotas **22** Valsts nozīmes ūdens notekas ar kopējo garumu **151.248 km**

LIFE GoodWater IP projekta ietvaros izbūvēti **6** zaļās infrastruktūras elementi valsts nozīmes ūdensnotekās, atjaunotas trīs valsts nozīmes ūdens notekas ar kopējo garumu **15.29 km**. Mazināta barības vielu noplūde, uzlabota ūdensnoteku ekoloģiskā kvalitāte

Zemkopības ministrija

Nozaru vadība un politikas plānošana

Galvenie fakti

17,3 milj. EUR

kopējais finansējums

57%

Valsts pamatfunkcijas

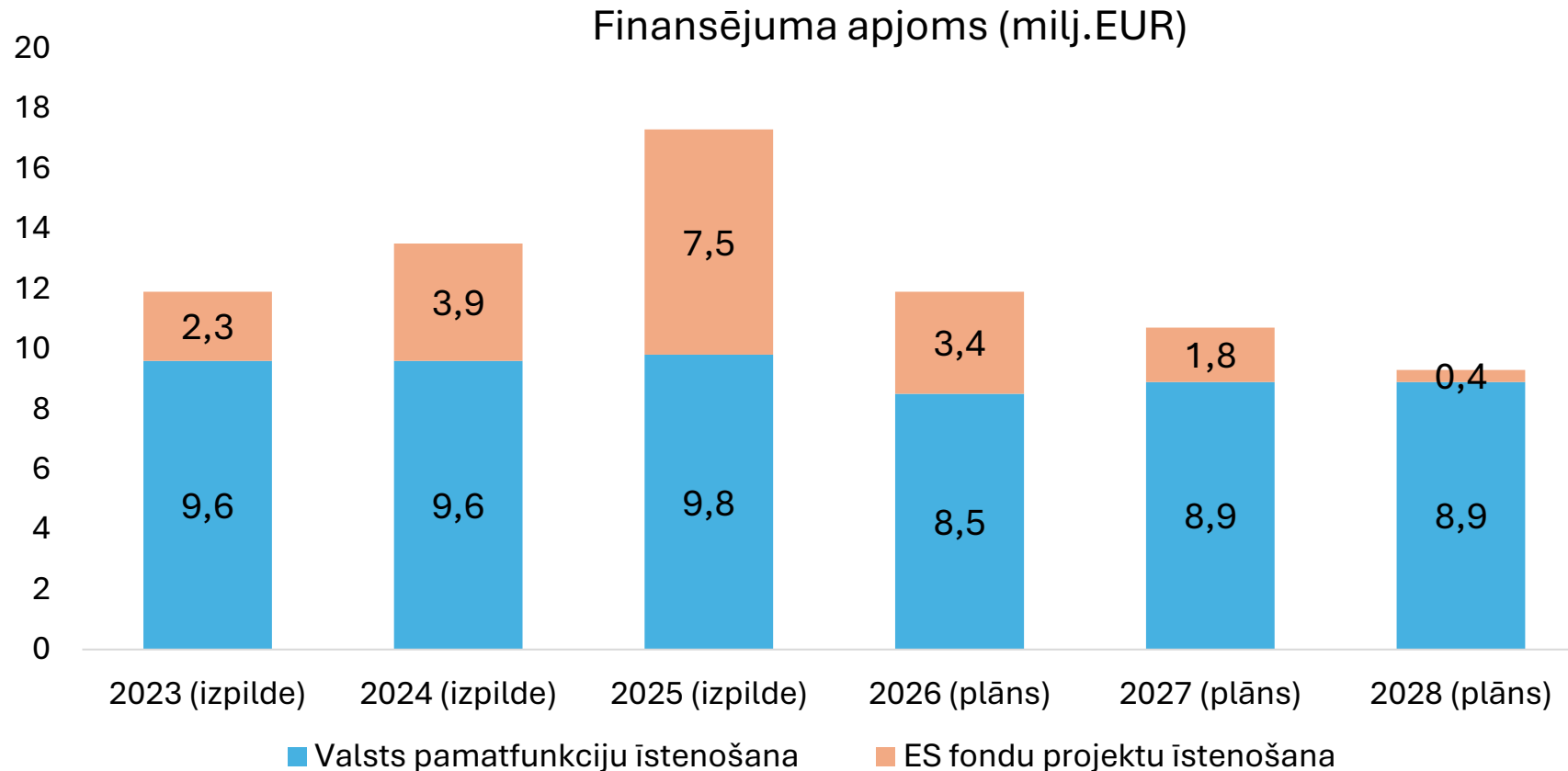
43%

ES fondu līdzfinansējums

Ilgtermiņa ieguvums

Ilgtspējīga valsts attīstība

Secinājums: finansējuma samazinājums turpmākajos gados saistīts ar **ES fondu projektu noslēgšanos.**

Veicina **optimizāciju un taupīgu resursu izmantošanu**

Zemkopības ministrija

Nozaru vadība un politikas plānošana (turpinājums)

Politikas rādītāji

Galvenie fakti

17,3 milj.EUR

Kopējais finansējums

9,8 milj. EUR

Valsts pamatfunkcijas

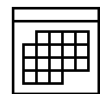
7,5 milj.EUR

ES fondu līdzfinansējums

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība (2024)	Plānotā vērtība (2025)	Faktiskā vērtība (2025)	Komentāri
Apmācības apmeklējušo īpatsvars no kopējā darbinieku skaita (%) ¹	65,1	80,0	77,0	Fokuss uz prioritārajām un obligātajām apmācībām, augsta ikdienas darba noslodze, kas kavē pilnu darbinieku iesaisti
ZM personāla mainības īpatsvars no kopējā nodarbināto skaita (%) ²	18,0	15,0	18,0	Funkciju pārdale, strukturālas reformas; pensionēšanās vecuma iestāšanās
Nodrošināta dalība un nozares interešu pārstāvniecība svarīgākajās starptautiskās un ekonomiskās sadarbības institūcijās (skaits)	13	13,0	13,0	Saglabāta mērķtiecīga prioritāro starptautisko institūciju izvēle un nodrošināta nepārtraukta Latvijas interešu pārstāvība ES un citos formātos

Zemkopības ministrija

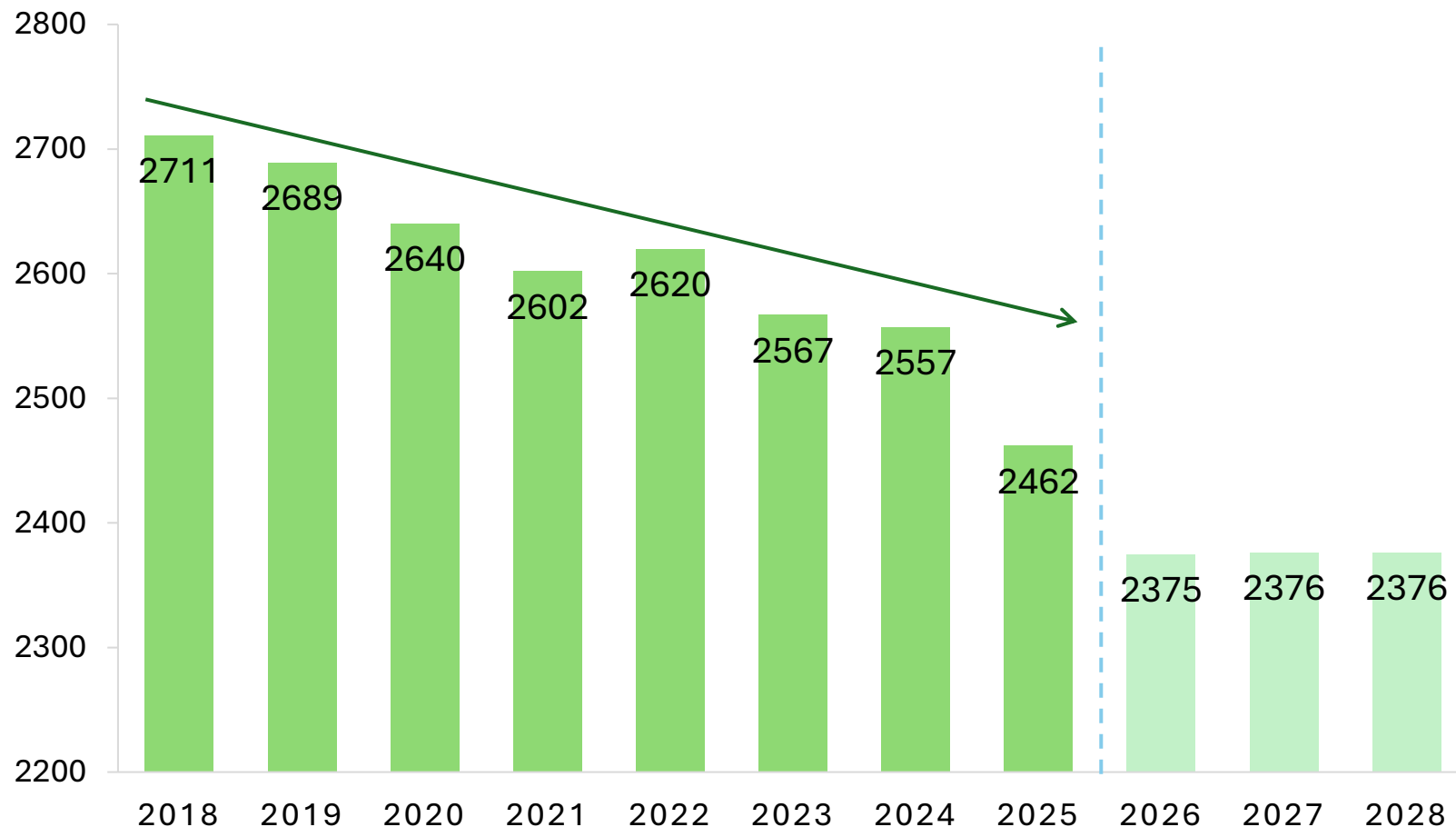
-336amata vietas
kopš 2018. gada (-12,4%)**2026.gadā:**

- Veiktas **87** amata vietu izmaiņas
- Samazinājums: **88** amata vietas (-3,5%)

2026. – 2027. gadā izveidotas **2** terminētas nozares padomnieku amata vietas Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšanai.

Amata vietu skaita dinamika ZM resorā

Secinājums: Amata vietu skaits pakāpeniski samazinās, nodrošinot efektīvāku resursu izmantošanu un atbilstošu funkciju izpildi

Zemkopības ministrija

Svarīgākās veiktās darbības

Ministra noteiktās prioritārās pozīcijas 2025. gadā:

Birokrātijas un administratīvā sloga mazināšana ES Kopējā lauksaimniecības politikā, kā arī tiešo maksājumu izlīdzināšana pēc 2027. gada

Latvijā ražotās pārtikas īpatsvara palielināšana publiskajos iepirkumos un mazumtirdzniecībā, kā arī vietējo produktu patēriņa veicināšana

Zaļā kursa prasību pārskatīšana, lai veicinātu Latvijas ekonomisko konkurētspēju

Stratēģiskie rezultāti

KLP un tiešo maksājumu īstenošana

ES fondu atbalsts pieejams vienkāršāk un ātrāk, ieviesti tirgus atbalsta pasākumi

Atbalsta programmu īstenošana

KLP SP, PZA – ieviešana, uzraudzība un grozījumi, mazināts administratīvais slogs

Latvijas interešu pārstāvība

Aktīva dalība EK un ES procesos, pārstāvētas Latvijas intereses un stiprināta starptautiskā sadarbība

Sistēmiskie uzlabojumi

Digitalizācija epakalpojumi.zm.gov.lv

Riskos balstīta pieeja pārbaudēs

Finanšu plānošanas kvalitātes uzlabošana

Darbinieku kapacitātes un motivācijas stiprināšana

Sabiedrības iesaistes un komunikācijas uzlabošana

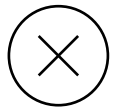
Zemkopības ministrija

Darbības rezultatīvo rādītāju (DRR) izpilde 2025. gadā

Galvenie secinājumi

DRR izpilde kopumā ir laba **(84,4%)**

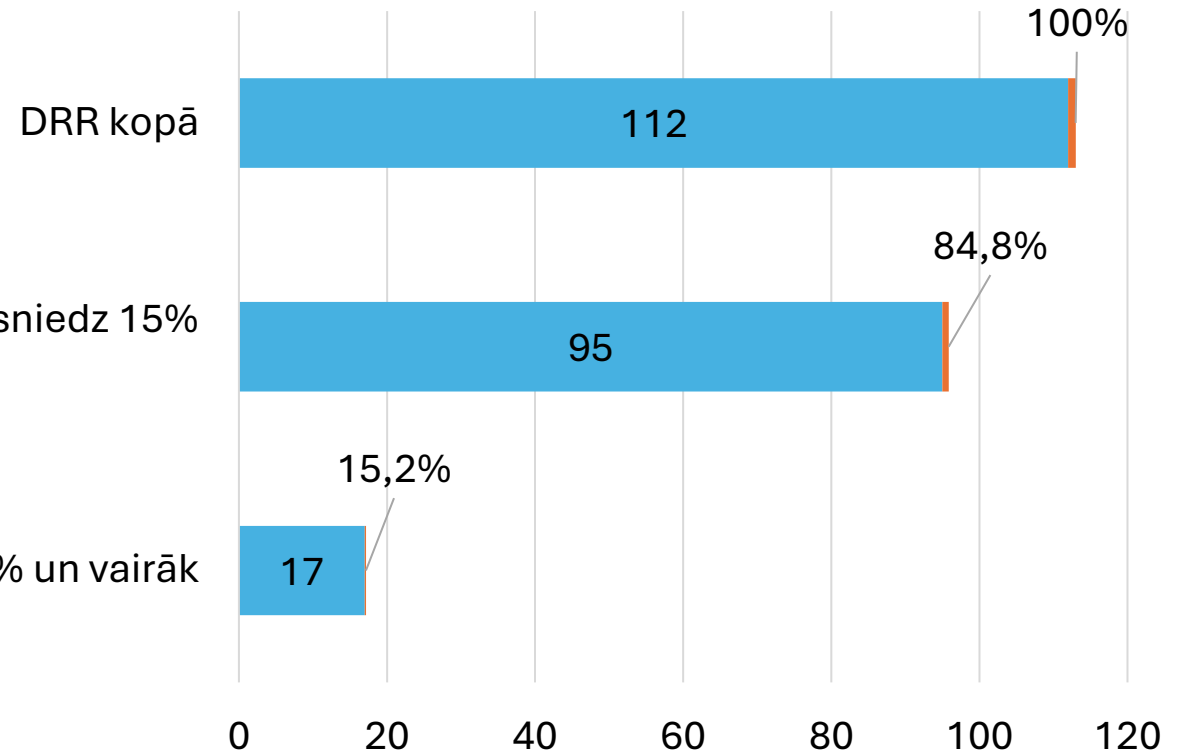

Rādītāju neizpilde (15,2%) nedaudz pārsniedz noteikto 15% robežu

DRR skaits, kuri izpildīti un nepārsniedz 15% neizpildes robežu

DRR skaits, kuru neizpilde ir 15% un vairāk

■ DRR skaits ■ Izpilde %

Zemkopības ministrija

Prioritārie pasākumi 2025. gadā

	2023. gads	2024. gads	2025. gads
Pieprasītais finansējums, EUR	64 486 034	106 252 795	114 278 159
Piešķirtais finansējums, EUR	2 827 816	14 522 699	Nav atbalstīti iesniegtie prioritārie pasākumi (2025. gadā vienīgā prioritāte ir valsts drošība).
<i>tajā skaitā starpresoru, EUR</i>	204 186	746 759	-

Zemkopības ministrija

III sadaļa

Nākotnes redzējums

Zemkopības ministrija

ZM un ministra noteiktās prioritātes **2026.gadam**

Latvijas lauksaimnieku, zvejnieku un mežsaimnieku interešu aizstāvība ES un nacionālā līmenī, strādājot pie 2028.-2034. daudzgadu budžeta

Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2027.-2033.gadam ar vīziju uz 2050. gadu

Latvijā ražotās pārtikas vietējā patēriņa palielināšana mazumtirdzniecībā un publiskajos iepirkumos, kā arī vietējās pārtikas skolēnu ēdināšanā īpatsvara palielināšana, īsās piegāžu ķēdes

Zemkopības ministrija

Galvenie darbi prioritātes «Latvijas lauksaimnieku, zvejnieku un mežsaimnieku interešu aizstāvība ES un nacionālā līmenī, strādājot pie 2028.-2034. daudzgadu budžeta» ietvaros

Uzdevums

Rezultāts

-
① Izstrādāt Lauksaimniecības izaugsmes plānu 2026 – 2036. gadam, gatavojoties KLP finanšu plānošanas periodam 2028-2034, t.sk. ES tiesību aktu projektu izvērtēšana un nacionālā regulējuma izstrāde	⇒	Izstrādāts MK Rīcības plāns, identificējot galvenos Latvijas lauksaimniecības un pārtikas nozares izaugsmes principus, risinājumus un sasniedzamos rezultātos rādītājus. Sagatavoti priekšlikumi Latvijas NRP attiecībā uz lauksaimniecību un pārtiku. Izvērtēti KLP likumdošanas priekšlikumi, sagatavota Latvijas nostāja un nodrošināta Latvijas pārstāvība EK un Padomes darba grupās par KLP pēc 2027.gada
② Gatavoties jaunajam ES plānošanas periodam (2028-2034), izstrādājot un aizstāvot priekšlikumus KLP un KZP nozaru attīstībai	⇒	Sniegts viedoklis un priekšlikumi par jaunā perioda likumdošanas aktiem un atbalsta prioritātēm, nodrošināta Latvijas interešu pārstāvība ES un KLP/KZP plānošanas procesos, kā arī virzīta atbalsta zivsaimniecībai un piekrastes kopienām iekļaušana Valsts un reģionālās partnerības plānā atbilstoši nozares attīstības mērķiem
③ Iesaistīties ĀM, FM, KEM un citu institūciju pozīciju un instrukciju gatavošanā par Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēmu 2028.-2034. gadam, kā arī kompetences ietvaros aktualizēt šo jautājumu dažāda līmeņa darba grupās	⇒	Sagatavoti komentāri par citu ministriju kompetences ES likumdošana aktiem. Kompetences ietvaros nodrošināta dalība ĀM, FM, KEM darba grupās. Sagatavotas un saskaņotas pozīcijas un instrukcijas, tostarp par ES daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam
-

Zemkopības ministrija

Galvenie darbi prioritātes «Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2027.-2033. gadam ar vīziju uz 2050. gadu» ietvaros

Uzdevums

Rezultāts

① Izstrādāt, saskaņot un iesniegt MK plānošanas dokumentu meža nozarei

Sagatavotas Meža un saistīto nozaru pamatnostādnes un to letekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums. Sagatavots Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas novērtējums

Zemkopības ministrija

Galvenie darbi prioritātes «Latvijā ražotās pārtikas vietējā patēriņa palielināšana mazumtirdzniecībā un publiskajos iepirkumos, kā arī vietējās pārtikas skolēnu ēdināšanā īpatsvara palielināšana, īsās piegāžu ķēdes» ietvaros

Uzdevums

Rezultāts

1	Nodrošināt KLP tirgus atbalsta pasākumu, t.sk. KLP Stratēģiskā plāna ietvaros paredzēto, īstenošanu 2026.gadā	➔	Nodrošināta KLP stratēģiskā plāna nozarisko intervenču īstenošana augļu un dārzeņu, kā arī citās nozarēs īstenojot attiecīgos atbalsta pasākumus. Nodrošināta Skolu apgādes programmu ar augļiem, dārzeņiem un pienu īstenošana. Īstenoti citi KLP tirgus pasākumi, t.sk. ārkārtas atbalsta pasākumi. Jauns normatīvais regulējums.
2	Vietējo lauksaimniecības un pārtikas produktu ražošanas un patēriņa veicināšana, īstenojot pasākumus, lai palielinātu Latvijas izcelsmes lauksaimniecības un pārtikas produktu īpatsvaru patēriņā	➔	Nodrošināta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā KLP SP intervencē LA20 Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai. Sagatavoti pieteikumi Latvijas produktu iekļaušanai ES aizsargāto produktu reģistros. Pārtikas produktu lielāka pārstāvība un patēriņš vietējā tirgū.
3	Nodrošināt Rīcības plāna skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā 2025. – 2027. gadam ieviešanas vadību	➔	Nodrošinātas Skolēnu ēdināšanas padomes izpildsekretariāta funkcijas. Organizēts un koordinēts Skolēnu ēdināšanas padomes ietvaros izveidoto apakšgrupu darbs. Koordinēta Rīcības plānā paredzēto pasākumu ieviešana
4	Veicināt produktu īsās piegādes ķēdes un veselīgu vietējo produktu lietošanu ikdienas uzturā	➔	Nodrošināta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā KLP SP intervencē LA20 (Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai)
5	Turpināt īstenot Skolu apgādes programmu ar augļiem, dārzeņiem un pienu, lai ar atbalsta palīdzību veicinātu veselīgu uzturu paradumu veidošanos jau bērnībā, radinot pie svaigu un veselīgu produktu lietošanas ikdienas uzturā	➔	Turpināta Skolu apgādes programma ar augļiem, dārzeņiem un pienu. Pilnveidoti atbalsta nosacījumi
6	Izstrādāt priekšlikumus publiskā iepirkuma normatīvā regulējuma pilnveidei pārtikas piegādes un ēdināšanas pakalpojumu jomās, lai veicinātu vietējo produktu lielāku pārstāvību publiskajos iepirkumos	➔	Uzsākts darbs pie kompetences centra funkcijas izveides, t.sk. ilgtspējas kritēriju izstrādes, pārtikas piegāžu un ēdināšanas pakalpojumu iepirkumiem
7	Veicināt ražotāju iesaisti Nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā	➔	Pārskatīti un precizēti kritēriji un izstrādātas prasības jauniem produktiem, nodrošinot ražotājiem iespēju sertificēt vairāk kvalitatīvu produktu.

Zemkopības ministrija

Būtiskākie izaicinājumi 2026. gadā un turpmāk, kuri var ietekmēt resora sniegumu un ieguvumu sabiedrībai sadalījumā pa darbības virzieniem

Darbības virziens

Izaicinājumi

Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana

Pastāv iespēja, ka būtiski tiks apdraudēts pārtikas nekaitīgums, sabiedrības un dzīvnieku veselība, kā arī garantiju sniegšana starptautiskajai tirdzniecībai, ja samazināsies finansējums valsts uzraudzības un kontroles iestādei (PVD) un Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" laboratorisko izmeklējumu veikšanai un riska novērtēšanai. Nepieciešams palielināt finansējumu šai jomai.

Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana

Nodrošināt 2027.gadam lauksaimniecībai nepieciešamo papildu valsts atbalsta finansējumu ne mazāk kā 50 milj. EUR apmērā, lai stiprinātu augkopību, lopkopību, saimniecību konkurētspēju, risku pārvaldību, zinātni un pētniecību, kā arī veicinātu produkcijas tirgu.

Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana

LBTU padomes sastāva pārvēlēšana.

Dabas resursu saglabāšana

Ietekmes uz vidi novērtējuma un biotopu aizsardzības normatīva un vietu, kā arī nacionālā dabas atjaunošanas plāna akceptēšana tādā veidā, kas nodrošina iespējas kāpināt bioloģisko daudzveidību, nepalielinot aprūtināto platību. Finansējums meliorācijas sistēmu uzturēšanai periodā 2028. – 2034. gadam.

Finansējums meža ugunsdrošības nodrošināšanai.

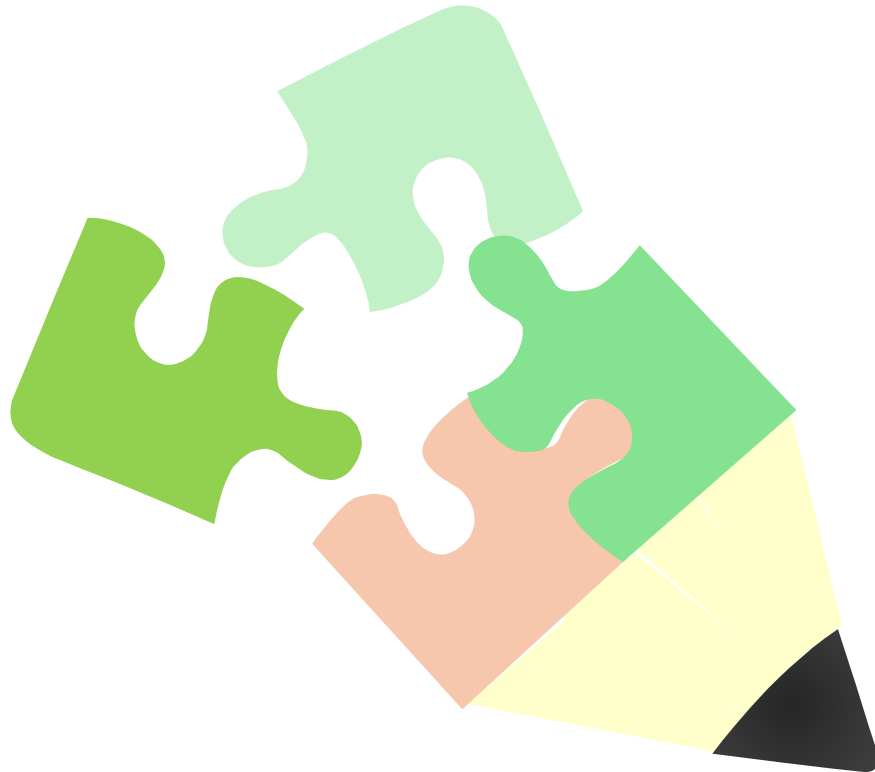
Neparedzēti apstākļi, kuri var ietekmēt zivju mazuļu un nēģu kāpuru audzēšanas sekmes (piemēram, dabas apstākļi, vīrusu slimības u.c.) un nepietiekams finansējums Zivju resursu mākslīgās atražošanas plāna 2025.-2028.gadam īstenošanai.

Jāstiprina vietējo apdraudēto lauksaimniecības dzīvnieku šķirņu saglabāšanas procesi visos posmos, paredzot atbilstošus resursus. Šim nolūkam nepieciešams palielināt finansējumu.

Zemkopības ministrija

Būtiskākie kopējie izaicinājumi 2026. gadā un turpmāk, kuri var ietekmēt resora sniegumu un ieguvumu sabiedrībai

Cilvēkresursi

(specifiskās nozarei nepieciešamās kvalifikācijas trūkums, samazinot štatus darba apjoms paliek nemainīgs vai pieaug, tai skaitā profesionālajai eksperta kvalifikācijai amata atalgojums ir nepietiekams un nekonkurētspējīgs, ekspertu trūkums)

ES un valsts budžeta
finansējuma samazinājums

Nozaru normatīvais regulējums

(ilga saskaņošana ar ieinteresētajām pusēm)

Pilnīga **ES prasību ieviešana**
(normatīvisma un birokrātiskā sloga pieaugums, izpildot ES prasības, tostarp zivsaimniecībā)

Zemkopības ministrija

Pāreja uz rezultātu vērstu budžetu (sākot ar 2027.gadu)

Mērķis: Nodrošināt mērķtiecīgus ieguldījumus sabiedrības ieguvumiem, vienkāršota pārvaldība un stiprināta sadarbība starp jomām

Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana

Nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas aprites un dzīvnieku veselības uzraudzība

Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana

Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana

Zemkopības ministrijas nozaru konkurētspējas veicināšana un lauku ilgtspējīga attīstība

Nozaru vadība un politikas plānošana

Dabas resursu saglabāšana

Zemes, meža un zivju resursu ilgtspējīga apsaimniekošana, meliorācija un augu veselības uzraudzība

Zemkopības ministrija

Rīcības plāns lauksaimniecības izaugsmei 2026. –2036. gadam

Zemkopības ministrija

Lauksaimniecības un pārtikas nozares izaugsmes devums valsts ekonomikai un budžetam

Lauksaimniecības izlaide (EUR/ha)

Lauksaimniecības izlaide, milj. EUR

Produktivitāte (PV uz 1 nodarbināto)

Kopējā nozaru (l/s un pārtikas) pievienotā vērtība

Nodokļu ieņēmumi

leguldījums IKP pieaugumā

x 2

x 2

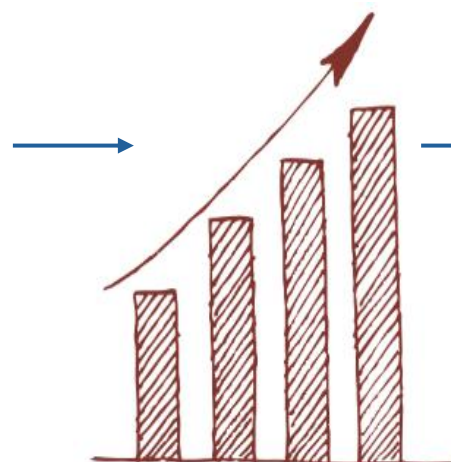
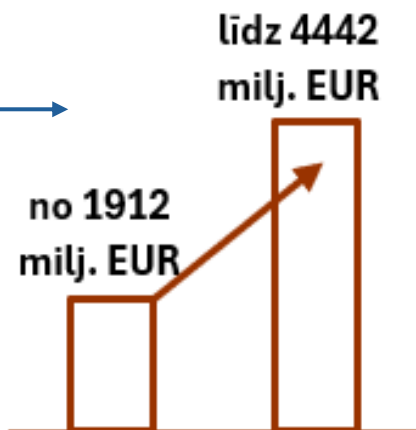
l/s + 70%

pārtika + 91%

+ 79%

+ 80%

~ +2 pp

L/s: 9,9 tūkst. EUR → 31,6 tūkst. EUR*
 Pārtika: 34,1 tūkst. EUR → 65,1 tūkst. EUR
 *-ekonomiski aktīvajām un tirgu orientētām saimniecībām (SI virs 4000 EUR)

no 1,0 mljrd. EUR līdz 1,8 mljrd. EUR

no 251 milj. EUR līdz 453 milj. EUR

no negatīvas IKP izaugsmes -0,4% uz izaugsmi +6,2%*

Efektīvāka pieejamāko resursu izmantošana

Nozaru darba ražīgums. Labklājība individuālā un valsts līmenī

Palielinās peļņa, konkurētspēja un eksports

Avots: ZM pēc Eurostat, CSP, AREI, LB datiem

* - EM prognoze

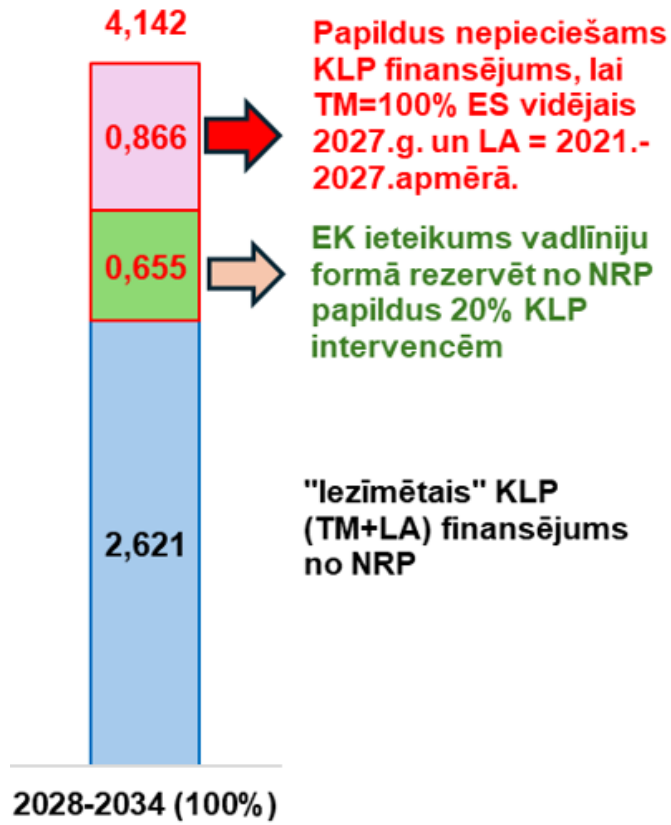

Zemkopības ministrija

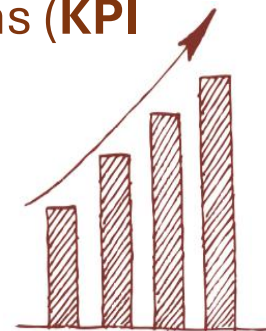
ES finansējums – mērķtiecīgāk, gudrāk un stratēģiskāk jāprecizē

Pārējais NRP finansējums

ES finansējums KLP

- ✓ Tiem, kas **ražo** (aktīvais lauksaimnieks)
- ✓ **Datos balstīti lēmumi**, kvalitatīvu datu **pieejamība**
- ✓ Pārtikas nodrošinājums
- ✓ **Atbalsta atdeve** (EUR/ha)
- ✓ Konkurētspējas palielināšanās (**KPI izaugsme**)

- ✓ Uzturi un veido vidi – nav ražošanas (27 tūkst. mazās saimniecības)
- ✓ Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās
- ✓ Piesārņojuma mazināšana – ūdens, augsne, gaiss
- ✓ Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana – zālāji, meži

Zemkopības ministrija

Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes

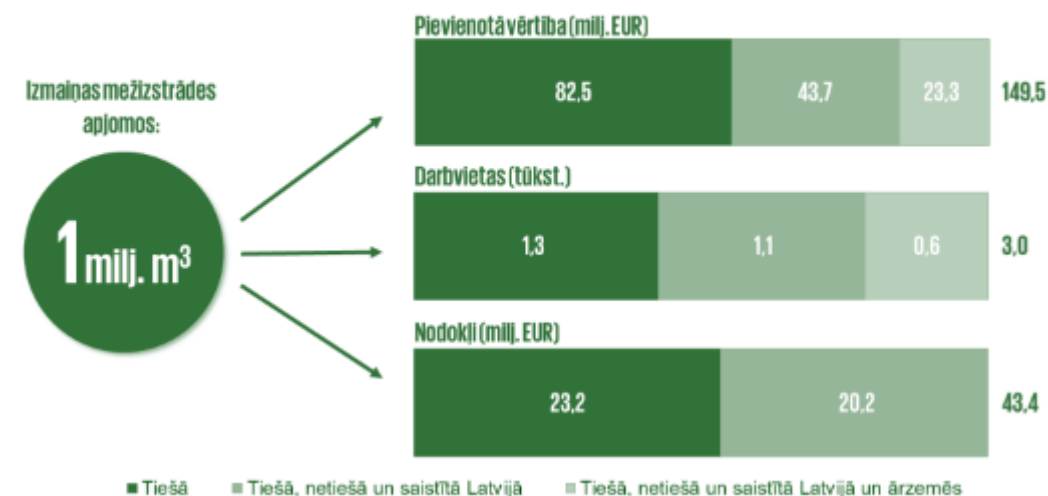
- Sagatavotas nozarei kopumā, respektējot citu pamatnostādņu (piemēram, Vides politikas pamatnostādnes, Nacionālais klimata un enerģētikas plāns) mērķus un indikatorus
- Nodrošināti pētījumi atsevišķu aspektu un scenāriju kopuma analīzei
- Nodrošināta sākotnējā publiskā apspriešana, turpmākas konsultācijas un uzsākts SIVN process

LVKKĻI, LVMI Silava, LBTU
(scenāriju analīze)

Lai panāktu vislielāko iespējamo sabiedrisko koplabumu (ekonomisko, oglekļa piesaistes, rekreatīvās vērtības, bioloģiskās daudzveidības) – nepieciešama elastīga, uz datiem balstīta telpiskā stratifikācija, ieviešot meža galvenā apsaimniekošanas mērķa proporcionālā sadalījuma 70%-20%-10%

1 milj. m³ izmaiņu mežizstrādes apjomos ietekme uz meža nozares radīto tiešo, netiešo un saistīto bruto pievienoto vērtību, darbvietām un nodokļiem gan Latvijā, gan Latvijā un ārzemēs

KPMG, 2025

**Latvijas Republikas
Zemkopības ministrija**

Paldies par uzmanību!